

Wystąpienie pokontrolne

dot. kontroli przeprowadzonej w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Grupa PFR)

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Departament Programów Regionalnych

Kontrolę przeprowadzono w okresie **od 9.07.2024 r. do 13.08.2024 r.**
w **Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Grupa PFR)** z siedzibą ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa (NIP 5262501444)



KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY



Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU



realizującej Inwestycję A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Planu Rozwojowego).

Kontrola została przeprowadzona przez Zespół Kontrolujący (dalej ZK) składający się z czterech pracowników Departamentu Programów Regionalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej na podstawie upoważnienia nr MFIPR/44-UDK/24 z dnia 2 lipca 2024 r.

W skład ZK weszli:

Igor Pacek - Kierownik Zespołu Kontroli Instrumentów i Inwestycji

Kamil Urban - Kierownik Zespołu Rozliczania Instrumentów i Inwestycji

Beata Grabowska- Markiewicz – Radca

Karolina Obrok – Główny Specjalista

A. KONTROLA DOTYCZYŁA NASTĘPUJĄCYCH OBSZARÓW:

I. Poziom skuteczności/adekwatności przygotowanych i wdrożonych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) jako Jednostkę Wdrażającą (JW) wzorów dokumentów, procedur, regulaminów mających na celu wykrywanie nadużyć finansowych i nieprawidłowości, zapobieganie ich wystąpieniu oraz odzyskiwania nieprawidłowo poniesionych wydatków w ramach inwestycji.

W badanym obszarze sprawdzono czy:

1. JW wdrożył i stosuje skuteczne mechanizmy zapobiegania konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym,
2. JW zapewnia prawidłową rozdzielność funkcji,
3. JW przygotował odpowiednie mechanizmy unikania podwójnego finansowania,
4. JW przygotował odpowiednie procedury kontroli zapewniające skuteczne wykrywanie nieprawidłowości i zapobiegające ich wystąpieniu,
5. JW posiada i stosuje odpowiednie mechanizmy sygnalizacyjne w ramach inwestycji,
6. JW korzysta w swoich działaniach z systemów Arachne i Skaner, w szczególności czy posiada odpowiednie procedury ich wykorzystywania,
7. JW posiada odpowiednie procedury związane z odzyskiwaniem środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć.
8. JW posiada odpowiednie procedury przewidujące możliwość współpracy z OLAF i AFCOS.

Weryfikacji dokonano na podstawie:

1. Analizy dokumentów:

- Decyzja Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości nr 59/2023 z 15 grudnia 2023 r. w sprawie powołania zespołu do spraw weryfikacji oświadczeń pracowników o braku konfliktów interesów,

- Procedura PR-KI-01 „Weryfikacja oświadczeń o braku konfliktu interesów składanych przez pracowników Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)” - wersja nr 1, obowiązująca od 29.02.2024 r.,
- Zarządzenie Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości nr 71/2023 z 11 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany regulaminu pracy pracowników zatrudnionych w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Zarządzenie Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości nr 72/2023 z 15 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany Polityki antykorupcyjnej w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Procedura PR-KPO-17 „Rejestrowanie i postępowanie z informacjami o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości/działania niepożądanych przy wdrażaniu Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności” - wersja nr 1, obowiązująca od 05.04.2024 r.,
- Załącznik nr 1 do Polityki antykorupcyjnej w Polskiej Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości - „Oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką antykorupcyjną PARP”,
- Załącznik nr 2 do Polityki antykorupcyjnej w Polskiej Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości - „Deklaracja korzyści”,
- Załącznik nr 3 do Polityki antykorupcyjnej w Polskiej Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości - „Zgłoszenie nadużycia”,
- Załącznik nr 1 do Regulaminu pracy w Polskiej Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości - „Zasady przeciwdziałania konfliktom interesów w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości”,
- Załącznik nr 3 do Regulaminu pracy w Polskiej Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości – „Wzór oświadczenia o braku konfliktu interesów”,
- Załącznik nr 3a do Regulaminu pracy w Polskiej Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości – „Wzór rejestru oświadczeń o braku konfliktu interesów”,
- Załącznik nr 2 Harmonogram realizacji Inwestycji w ujęciu kwartalnym,
- Procedura PR-AW-02 „Koordynacja kontroli i audytów zewnętrznych oraz monitorowanie wdrażania rekomendacji wydanych dla PARP” - wersja 6, obowiązująca od 07.03.2019 r.,
- Procedura PR-KPO-04 „Stosowanie Arachne w ramach KPO” - wersja 1, obowiązująca od 14.08.2023 r.

2. Wyjaśnień kontrolowanego:

- Pismo BAW.081.2.8.2024.KR(4) z dnia 12.07.2024r.,
- Pismo BAW.081.2.8.2024.KR(5) z dnia 16.07.2024r.,
- Pismo BAW.081.2.8.2024.KR(9) z dnia 31.07.2024r.,
- Pismo BAW.081.2.8.2024.KR(11) z dnia 02.08.2024r.,
- Pismo BAW.081.2.8.2024.KR(8) z dnia 30.07.2024 r.

II. Zgodność działań podejmowanych przez JW z przepisami krajowymi oraz unijnymi.

W badanym obszarze sprawdzono czy:

1. JW zapewnia odpowiednią ochronę danych osobowych,
2. JW zapewnia realizację zasady DNSH.

Weryfikacji dokonano na podstawie:

1. Analizy dokumentów:

- Załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć „Standardy działań Operatora realizującego przedsięwzięcie w ramach Inwestycji A1.2.1 KPO”,
- Załącznik nr 3 do Umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem „Zasady udostępniania i ochrony danych osobowych.”,
- Załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć MŚP – „Przewodnik kwalifikowalności wydatków”,
- Załącznik nr 4 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć MŚP – „Instrukcja wypełniania wniosku o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem”,
- Załącznik nr 5 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć MŚP,
- Wzór wniosku o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem,
- Podręcznik “Zgodność przedsięwzięć finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, z zasadą „nie czyni znaczącej szkody” - zasadą DNSH. Podręcznik dla beneficjenta”.

III. Prawidłowość i kompletność gromadzonych przez JW dokumentów oraz terminowość w przekazywaniu wymaganych porozumieniem dokumentów i danych do IOI.

W badanym obszarze sprawdzono czy:

1. JW ewidencjonuje i przechowuje dokumenty i dane niezbędne do uznania Wskaźników za zrealizowane zgodnie z ustaleniami operacyjnymi,
2. JW terminowo wypełnia obowiązki związane z przekazywaniem dokumentów do IOI,
3. JW zapewnia przechowywanie prawidłowych danych w systemie CST.

Weryfikacji dokonano na podstawie:

1. Analizy dokumentów:

- Załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć „Standardy działań Operatora realizującego przedsięwzięcie w ramach Inwestycji A1.2.1 KPO”.

2. Analizy danych zawartych w systemach informatycznych

- <https://dip-dysk.parp.gov.pl/apps/files/files?dir=/Inwestycja>,
- CST2021 .

3. Wyjaśnień kontrolowanego

- Pismo BAW.081.2.8.2024.KR(8) z dnia 30.07.2024 r.

IV. Prawidłowość w zakresie prowadzonej księgowości w odniesieniu do inwestycji A1.2.1.

W badanym obszarze sprawdzono czy:

1. JW prowadzi odpowiednio wyodrębnioną ewidencję księgową dotyczącą realizacji Inwestycji,
2. JW posiada i stosuje procedury w zakresie bezpieczeństwa dokumentacji finansowo-księgowej oraz bezpieczeństwa informatycznego systemu finansowo-księgowego,
3. JW przechowuje dokumenty dotyczące wydatków niezbędne na potrzeby kontroli i audytów zgodnie z przepisami prawa,
4. JW zapewnia odpowiedni system przepływów finansowych, który gwarantuje, że przekazywane środki nie będą przetrzymywane na kontach bankowych.

Weryfikacji dokonano na podstawie:

1. Wyjaśnień kontrolowanego:

- Pismo z dnia 31 lipca 2024 r., znak: BAW.081.2.8.2024.KR(10);
- Wideokonferencja w aplikacji MSTeams, która odbyła się 6 sierpnia 2024 r. od godz. 11.00.

2. Analizy dokumentów:

- Wykaz obrotów i sald z kont Inwestycji A.1.2.1. prowadzonych przez PARP i wygenerowanych z systemu QNT, przekazanych za pośrednictwem poczty elektronicznej w dniu 6 sierpnia 2024 r.

V. Nadzór JW nad OOW w obszarze wypełniania przez OOW obowiązków wynikających z Porozumienia i umów.

W badanym obszarze sprawdzono czy:

1. JW kontroluje realizację obowiązków promocyjnych i informacyjnych spoczywających na OOW?
2. JW nadzoruje OOW w zakresie zapobiegania przez nich konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym?

Weryfikacji dokonano na podstawie:

1. Analizy dokumentów

- Załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć „Standardy działań Operatora realizującego przedsięwzięcie w ramach Inwestycji A1.2.1 KPO”.

2. Wyjaśnień kontrolowanego

- Pismo BAW.081.2.8.2024.KR(5) z dnia 16.07.2024 r.

B. USTALENIA

I. Poziom skuteczności/adekwatności przygotowanych i wdrożonych przez JW wzorów dokumentów, procedur, regulaminów mających na celu wykrywanie nadużyć finansowych i nieprawidłowości, zapobieganie ich wystąpieniu oraz odzyskiwania nieprawidłowo poniesionych wydatków w ramach inwestycji.

I.1 Czy JW wdrożył i stosuje skuteczne mechanizmy zapobiegania konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym.

W toku kontroli ustalono, że procedury opracowane i wdrożone przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości przewidują odbieranie od pracowników zaangażowanych w realizację Inwestycji oświadczeń o braku konfliktu interesów, które uwzględniają zapisy art. 61 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. Pracownicy składają oświadczenia cyklicznie, nie rzadziej niż raz na 2 lata oraz przy każdej zmianie opisu stanowiska.

W PARP prowadzony jest przy udziale Pełnomocnika ds. antykorupcji rejestr oświadczeń o braku konfliktu interesów, w którym gromadzone są złożone oświadczenia.

W celu okresowej weryfikacji oświadczeń, w PARP funkcjonuje Zespół ds. weryfikacji oświadczeń. Zespół przeprowadza weryfikację oświadczeń z uwzględnieniem przepisów wewnętrznych Agencji, w szczególności regulaminu pracy, Polityki antykorupcyjnej i obowiązujących procedur.

W ramach weryfikacji, w I kwartale roku kalendarzowego weryfikowane są oświadczenia na próbie co najmniej 5% pracowników wybranych losowo spośród osób, które złożyły oświadczenia do 31 grudnia poprzedniego roku kalendarzowego. Dla wyznaczonej próby zachowana zostaje proporcja adekwatnie do liczby pracowników uczestniczących w procesach zawierania umów o dofinansowanie oraz aneksów do umów o dofinansowanie, weryfikacji wniosków o płatność oraz kontroli. Zgodnie z zapisami procedury PR-KI-01 „Weryfikacja oświadczeń o braku konfliktu interesów składanych przez pracowników Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)” weryfikacja jest realizowana na podstawie dostępnych źródeł danych, baz oraz systemów (zarówno powszechnie dostępnych, jak i specjalistycznych) m.in. przy użyciu aplikacji SKANER, IMS Signals.

Zasady doboru próby i sposobu weryfikacji oświadczeń, nie definiują w doborze próby pracowników PARP zaangażowanych w obsługę inwestycji A1.2.1 KPO.

Zgodnie z wyjaśnieniami otrzymanymi od kontrolowanego, procedura stosowana jest wobec wszystkich pracowników niezależnie o zajmowanego stanowiska, w tym również Prezesa i jego zastępców.

PARP w ramach wdrożonych rozwiązań systemowych zapewnia funkcjonowanie Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym i Działaniom Nieetycznym, którego elementem jest dokument pn. Polityka antykorupcyjna. Z treścią dokumentu każdy pracownik PARP ma obowiązek się zapoznać i złożyć oświadczenie w tym zakresie obejmujące zobowiązanie do przestrzegania jej zasad. Polityka antykorupcyjna realizowana jest poprzez m.in.:

ustanowienie Kodeksu Etyki, ustanowienie Konsultanta ds. etyki, powołanie Pełnomocnika ds. antykorupcji, wykrywanie i zgłaszanie nadużyć poprzez wykorzystanie dedykowanego kanału informacyjnego. Wszystkie zgłoszenia podejrzenia nadużycia (o charakterze nadużyć finansowych, korupcyjnych oraz konfliktu interesów) są ewidencjonowane w prowadzonym rejestrze nadużyć i podlegają przepisom o ochronie danych osobowych.

Z przekazanych przez kontrolowanego wyjaśnień wynika, że PARP w ramach przeprowadzanych cyklicznie wewnętrznych szkoleń z tematyki zamówień publicznych szkoli pracowników w obszarze konfliktu interesów i zapoznaje ich z zagadnieniami wskazanymi w rozdziale 8 pkt 13 Wytycznych w zakresie kontroli KPO.

Na podstawie opisanego stanu faktycznego, ZK ustalił, że PARP posiada odpowiednie mechanizmy zapobiegania konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym.

W odniesieniu do procedur związanych z konfliktem interesów stwierdzono brak przejrzystości i spójności ścieżki systemowej, w szczególności na etapie zgłoszenia/wykrycia.

Decyzja Prezesa PARP (nr 59/2023 z 15 grudnia 2023 r.), na mocy której został powołany Zespół do spraw weryfikacji oświadczeń o braku konfliktu interesów zawiera zapisy odwołujące się do prowadzenia weryfikacji z uwzględnieniem przepisów wewnętrznych Agencji, w szczególności regulaminu pracy, Polityki antykorupcyjnej i obowiązujących procedur. Jednocześnie w tej samej decyzji znajdują się zapisy, że w przypadku podejrzenia zaistnienia konfliktu interesów stosuje się postanowienia Polityki antykorupcyjnej. Obowiązujące w PARP zarządzenie wdrażające stosowanie Polityki antykorupcyjnej zawiera zapisy odwołujące się do regulaminu pracy w PARP w zakresie spraw dot. podejrzenia wystąpienia konfliktu interesów. Z kolei regulamin pracy w PARP zawiera załącznik pn. Zasady przeciwdziałania konfliktom interesów w PARP, w którym znajdują się informacje dotyczące działań podejmowanych w przypadku wystąpienia podejrzenia konfliktu interesów oraz zapisy, że szczegółowy sposób postępowania w przypadku zaistnienia podejrzenia konfliktu interesów określa aktualnie obowiązująca Polityka antykorupcyjna PARP oraz procedury obowiązujące dla poszczególnych programów, instrumentów lub działań. Obowiązująca w PARP Polityka antykorupcyjna uwzględnia ogólny opis postępowania prowadzonego przez Pełnomocnika ds. antykorupcji w przypadku zgłoszeń dokonywanych m.in. przez pracowników oraz wpływających z zewnątrz dotyczących podejrzenia nadużycia, w tym m.in. konfliktu interesów, z tym że w prowadzonym postępowaniu brak konkretnych działań podejmowanych wobec pracownika, którego dotyczy zgłoszenie.

Jednocześnie ścieżka weryfikacji oświadczeń pracowników o konflikcie interesów, nie reguluje działań podejmowanych wobec pracownika PARP w przypadku negatywnej weryfikacji oświadczenia. Według informacji przekazanych przez kontrolowanego, w przypadku negatywnego wyniku weryfikacji, informacja w tym zakresie przekazywana jest do Pełnomocnika ds. antykorupcji w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

W procedurze weryfikacji nie znajdują się zapisy o konkretnych działaniach i przez kogo podejmowanych wobec pracownika, którego oświadczenie zostało negatywnie zweryfikowane do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego, prowadzonego w trakcie 10 dniowego terminu realizacji.

Takiego rodzaju działania w przypadku wystąpienia lub powzięcia podejrzenia o wystąpieniu konfliktu interesów zgłoszonego przez pracownika lub przełożonego zobowiązujące m.in. do zaprzestania wykonywania czynności zostały uwzględnione wyłącznie w załączniku do regulaminu pracy w PARP pn. Zasady przeciwdziałania konfliktom interesów w PARP.

Stanowisko jednostki kontrolowanej

W odniesieniu do ustaleń dotyczących skutecznego zastosowania mechanizmów zapobiegania konfliktom interesów, korupcji i nadużyciom finansowym – w ocenie PARP – system ten jest zbudowany w sposób przejrzysty, spójny, wyczerpujący w celu zapewnienia jednolitej systemowej ścieżki we wszystkich obszarach działalności PARP.

Nadrzędnymi dokumentami w tym zakresie jest Regulamin pracy oraz Polityka Antykorupcyjna – dokumenty obowiązują wszystkich pracowników PARP (w tym Kadrę Kierowniczą). Następnie wdrożono regulacje dotyczące bezpośrednio poszczególnych programów będących w obsłudze merytorycznej PARP (w tym KPO), które w swoich zapisach również odwołują się do sposobu postępowania w tym obszarze – w szczególności do Polityki Antykorupcyjnej oraz Pełnomocnika ds. antykorupcji. W ocenie PARP – takie rozwiązanie zapewnia pełne i przejrzyste zarządzanie procesem – każdy sygnał związany z tematyką konfliktu interesów i „korupcji” jest prowadzony przez Pełnomocnika ds. antykorupcji w oparciu o zapisy Polityki Antykorupcyjnej.

Z uwagi na złożoność kwestii antykorupcyjnych i konfliktów interesów, PARP w sposób celowy dokonała ogólnego opisu sposobu postępowania prowadzonego przez Pełnomocnika ds. antykorupcji. Rozwiązanie takie daje szeroką możliwość podejmowania działań mających na celu stwierdzenie stanu faktycznego, a nie tylko działań ograniczających się do opisu zawartego w zgłoszeniu. Działania opisane w Polityce wskazują między innymi, że Pełnomocnik prowadzi postępowanie wyjaśniające we współpracy z Biurem Prawnym i Biurem Zarządzania Kadrami, w oparciu o informacje i dokumenty załączone do zgłoszenia oraz informacje zgromadzone w toku postępowania pochodzące z ogólnodostępnych rejestrów, wyjaśnienia właściwych pracowników PARP i stanowisko dyrektora komórki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik.

W odniesieniu do zapisów procedury dot. weryfikacji oświadczeń i terminu 10 dni – zaznaczyć należy że weryfikacja ta dotyczy ogólnego oświadczenia pracowników (wynikającego z Regulaminu pracy) i odnoszącego się do wszystkich wnioskodawców i beneficjentów PARP. Mając na uwadze zasady RODO o „wiedzy niezbędnej”, nie wszyscy pracownicy mają wiedzę i możliwość weryfikacji projektów obsługiwanych w PARP, a co za tym idzie – ich oświadczenia na moment ich złożenia mogą być prawdziwe / poprawnie złożone a potencjalne powiązania z podmiotem mogły nie być im znane na moment składania oświadczenia (np. ich były pracodawca). W takim przypadku – Przewodniczący Zespołu przekazuje taką informację do Pełnomocnika ds. antykorupcji, a ten przeprowadza postępowanie na które ma łącznie wskazane 10 dni. W przypadku potwierdzenia konfliktu – Pełnomocnik ds. antykorupcji rekomenduje odpowiednie działania zgodnie ze standardami PARP.

Zwrócić należy uwagę, że jest to zupełnie inne źródło informacji niż opisane w Zasadach przeciwdziałania konfliktom interesów w PARP – gdzie w przypadku wystąpienia lub powzięcia podejrzenia o wystąpieniu konfliktu interesów zgłoszonego przez pracownika lub przełożonego podejmowane są natychmiastowe działania mające na celu m.in. zaprzestanie wykonywania czynności, w których zidentyfikowano konflikt.

Ponadto Zasady doboru próby zostaną zmienione tak, by enumeratywnie obejmowały również pracowników PARP zaangażowanych w obsługę inwestycji A1.2.1 KPO.

Stanowisko zespołu kontrolującego

ZK akceptuję i uwzględnia stanowisko podmiotu kontrolowanego w części dotyczącej skutecznego zastosowania mechanizmów zapobiegania konfliktom interesów, korupcji i nadużyciom finansowym i odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie. Jednocześnie w części dot. Zasad doboru próby i sposobu weryfikacji oświadczeń zalecane jest dokonanie zmian Zasad doboru próby tak, by enumeratywnie obejmowały również pracowników PARP zaangażowanych w obsługę inwestycji A1.2.1 KPO.

I.2 Czy JW zapewnia prawidłową rozdzielność funkcji.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego Rozdzielność funkcji jest zachowana poprzez podział zadań na 3 komórki. Organizacja i przeprowadzenie oceny na wybór operatorów realizowane jest przez sekcję kontraktacji. Do rozliczania przedsięwzięć jest powołana sekcja wdrażania. Zadania związane z kontrolą prowadzone są przez Departament kontroli.

W toku kontroli, ZK nie otrzymał dokumentów takich jak regulamin organizacyjny potwierdzających ten stan rzeczy.

W związku z tym, ocena, czy JW zapewnia prawidłową rozdzielność funkcji jest niemożliwa.

Stanowisko jednostki kontrolowanejⁱ

PARP przekazał następujące informacje i dokumenty:

1. Zarządzenie Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości nr 12/2023 z 09 lutego 2023 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej struktury organizacyjnej Departamentu Internacjonalizacji Przedsiębiorstw obowiązujące od 10.02.2023 r.
2. Zarządzenie Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości nr 48/2023 z 30 lipca 2023 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej struktury organizacyjnej Departamentu Internacjonalizacji Przedsiębiorstw obowiązujące od 01.08.2023 r.
3. Zarządzenie Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości nr 10/2024 z 19 marca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej struktury organizacyjnej Departamentu Internacjonalizacji Przedsiębiorstw obowiązujące od 01.04.2024 r.
4. Zarządzenie Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości nr 14/2024 z 6 maja 2024 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej struktury organizacyjnej Departamentu Internacjonalizacji Przedsiębiorstw obowiązujące od 07.05.2024 r.
5. Opis stanowiska pracy pracownika Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości:

- 1) Arkadiusz Dewódzki – dyrektor nadzorujący sekcję wdrażania zajmującą się realizacją umów o objęcie przedsięwzięcia wsparciem (umów z operatorami – ostatecznymi odbiorcami wsparcia);
- 2) Izabeli Fiszer – zastępcy dyrektora nadzorującej pion kontraktacyjny, który zajmował się procesem wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem (wybór operatorów – ostatecznych odbiorców wsparcia).

Opisy stanowisk pracy pracowników poszczególnych komórek (sekcji wdrażania i sekcji kontraktowania) odzwierciedlały zakresy zadań wynikające z regulaminu organizacyjnego DIP.

Stanowisko zespołu kontrolującego

ZK akceptuję i uwzględnia stanowisko podmiotu kontrolowanego w zakresie zapewniania przez JW prawidłowej rozdzielności funkcji na podstawie przekazanej dokumentacji potwierdzającej stosowaną rozdzielność funkcji i odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie.

I.3 Czy JW przygotował odpowiednie mechanizmy unikania podwójnego finansowania.

Zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanego, JW opracuje procedurę kontroli krzyżowych, która zakładać będzie prowadzenie kontroli krzyżowych w cyklu kwartalnym, do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału w oparciu o zbiorcze zestawienie dokumentów księgowych, przygotowywane na podstawie zestawień wniosków o płatność MŚP rozliczonych przez operatorów z PARP w danym kwartale.

ZK ustalił, że PARP w trakcie trwania kontroli nie posiadał opracowanych i wdrożonych do stosowania procedur funkcjonujących w ramach mechanizmów unikania podwójnego finansowania.

Stanowisko jednostki kontrolowanejⁱ

Podczas spotkania z IOI w dniu 4 lipca br. zostało ustalone, że oprócz systemowej kontroli krzyżowej którą standardowo przeprowadza IOI, PARP dodatkowo będzie przeprowadzać kontrole krzyżowe wszystkich wydatków poniesionych przez MŚP w ramach inwestycji A1.2.1 KPO. PARP jest w trakcie przygotowywania procedury do kontroli krzyżowych.

Stanowisko zespołu kontrolującego

ZK podtrzymuje swoje ustalenia w zakresie braku opracowanych i wdrożonych do stosowania przez PARP procedur funkcjonujących w ramach mechanizmów unikania podwójnego finansowania i zaleca podjęcie działań naprawczych w tym zakresie.

I.4 Czy JW przygotował odpowiednie procedury kontroli zapewniające skuteczne wykrywanie nieprawidłowości i zapobiegające ich wystąpieniu.

Zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanego zapisy Porozumienia dotyczącego realizacji inwestycji A1.2.1 nakładają na JW obowiązek zapewnienia, że co najmniej na 1 miesiąc przed

rozpoczęciem realizacji zadań związanych z realizacją Inwestycji w danym zakresie, JW będzie dysponować zatwierdzonymi procedurami dotyczącymi realizacji tych zadań, jednak nie wcześniej niż miesiąc po podpisaniu Porozumienia. Zgodnie z zaakceptowanym przez IOI harmonogramem kontroli PARP na rok 2024, pierwsze kontrole zaplanowano na IV kw. 2024 r. PARP przygotowała projekt procedury pn. „Kontrola w miejscu realizacji Przedsięwzięć/Przedsięwzięć MŚP” podlegający obecnie uzgodnieniom wewnętrznym. Procedura dotyczy kontroli planowanych do zrealizowania przez PARP u Operatorów i w MŚP.

ZK ustalił, że w momencie kontroli, PARP nie posiadał procedur kontroli w ramach inwestycji A1.2.1.

Stanowisko jednostki kontrolowanej

W dniu 29 sierpnia 2024 r. została zatwierdzona procedura, obowiązująca od 30 sierpnia 2024 r. pn. "Kontrola w miejscu realizacji Przedsięwzięć/ Przedsięwzięć MŚP" PR-KPO-19 w ramach inwestycji A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności.

Stanowisko zespołu kontrolującego

ZK akceptuję i uwzględnia stanowisko podmiotu kontrolowanego w zakresie przygotowania i wdrożenia procedur kontroli w ramach inwestycji A1.2.1. i odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie.

I.5 Czy JW posiada i stosuje odpowiednie mechanizmy sygnalizacyjne w ramach Inwestycji.

W PARP został wdrożony mechanizm sygnalizacyjny w ramach którego od 5 kwietnia 2024 r. obowiązują procedura PR-KPO-17. Celem ww. procedury jest zapewnienie prawidłowego przebiegu procesu postępowania z informacjami o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości/działania niepożądanych przy wdrażaniu KPO. Sygnały mogą dotyczyć również zgłoszeń zewnętrznych o podejrzeniu wystąpienia konfliktu interesów.

PARP posiada na stronie internetowej upubliczniony aktywny kanał, który umożliwia przekazanie sygnałów KPO w ww. zakresie. Zgłoszenia mają charakter poufny zapewniający bezpieczeństwo osobom zgłaszającym.

Zakres procedury reguluje sposób postępowania z sygnałami KPO oraz ustalenia praw i obowiązków poszczególnych uczestników tego procesu. Po zarejestrowaniu zgłoszenia w Rejestrze Sygnałów KPO dokonywana jest analiza i weryfikacja sygnału. W przypadku podejrzenia nieprawidłowości na podstawie weryfikacji sygnału podejmowane są dalsze działania w sprawie.

Na podstawie opisanego stanu faktycznego, ZK ustalił, że PARP posiada odpowiednie mechanizmy sygnalizacyjne w ramach Inwestycji.

I.6 Czy JW korzysta w swoich działaniach z systemów Arachne i Skaner, w szczególności czy posiada odpowiednie procedury ich wykorzystywania.

W toku kontroli stwierdzono, że w PARP wdrożono procedurę stosowania systemu Arachne w ramach inwestycji związanych z KPO. System stanowi uzupełnienie systemów zarządzania i kontroli wykorzystywanych podczas prowadzenia czynności weryfikacyjno-kontrolnych przez JW i ma na celu wzmocnienie systemów kontroli w JW, w tym zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji, unikania konfliktu interesów oraz podwójnego finansowania i ich wykrywania oraz ewentualnie do ograniczenia występowania nieprawidłowości.

Procedura zawiera opracowane przez JW wskaźniki wystąpienia ryzyka dotyczącego potencjalnych nieprawidłowości w zakresie nadużyć finansowych i korupcji, konfliktu interesów oraz podwójnego finansowania.

PARP przewidział także stosowanie systemu SKANER w procesie weryfikacji oświadczeń o braku konfliktu interesów.

ZK ustalił, że PARP posiada procedury stosowania wskazanych systemów. Jednocześnie w ramach inwestycji funkcjonują procedury stosowania Arachne wdrożone w IOI.

I.7 Czy JW posiada odpowiednie procedury związane z odzyskiwaniem środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć.

Zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanego PARP jest w trakcie przygotowywania procedury, która podczas kontroli znajdowała się na etapie uzgodnień wewnętrznych i zostanie niebawem wdrożona.

ZK ustalił, że PARP nie przygotował procedur związanych z odzyskiwaniem środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć. Procedury zostaną wdrożone w najbliższym czasie. Ze względu na początkowy etap przebiegu inwestycji A1.2.1 weryfikacja rzeczowa pod względem przygotowania i wdrożenia procedur w tym zakresie zostanie przeprowadzona na dalszych etapach monitorowania Inwestycji przez IOI.

I.8 Czy JW posiada odpowiednie procedury przewidujące możliwość współpracy z OLAF i AFCOS.

W trakcie kontroli ZK ustalił, że PARP posiada procedurę koordynacji kontroli i audytów zewnętrznych oraz monitorowania wdrażania rekomendacji wydanych dla PARP, która obejmuje zagadnienia związane ze współpracą m.in. z OLAF i AFCOS.

W opinii ZK PARP posiada odpowiednie procedury przewidujące możliwość współpracy ze wskazanymi podmiotami.

II. Zgodność działań podejmowanych przez JW z przepisami krajowymi oraz unijnymi.

II.1 Czy JW zapewnia odpowiednią ochronę danych osobowych.

W toku kontroli ustalono, że PARP zgodnie z przepisami prawa wywiązuje się z obowiązku ochrony danych osobowych których jest administratorem.

II.2 Czy JW zapewnia realizację zasady DNSH.

Podczas kontroli ustalono, że PARP zawarł informacje na temat konieczności przestrzegania zasady DNSH w kluczowych dla przedsiębiorców dokumentach. Instrukcja wypełniania wniosku o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem zawiera odniesienie do rządowej strony internetowej dotyczącej zasady DNSH oraz przywołuje wytyczne techniczne Komisji Europejskiej z dnia 18 lutego 2021 r. dotyczące stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód”. Zasada DNSH została także uwzględniona w „Przewodniku Kwalifikowalności”, w którym znalazł się odnośnik do Podręcznika dla Beneficjenta „Zgodność przedsięwzięć finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, z zasadą „nie czyń znaczącej szkody” - zasadą DNSH”

ZK ustalił, że JW zapewnia realizację zasady DNSH.

III. Prawidłowość i kompletność gromadzonych przez JW dokumentów oraz terminowość w przekazywaniu wymaganych porozumieniem dokumentów i danych do IOI.

III.1 Czy JW ewidencjonuje i przechowuje dokumenty i dane niezbędne do uznania Wskaźników za zrealizowane zgodnie z ustaleniami operacyjnymi.

PARP zapewnia Operatorom regionalnym dostęp do Lokalnego Systemu Informatycznego na potrzeby gromadzenia wniosków o objęcie przedsięwzięć MŚP wsparciem, gromadzenia danych do obsługi procesu zawierania umów o objęcie wsparciem, oraz danych dot. rozliczeń i sprawozdawczości (platforma Nextcloud).

Na obecnym etapie wdrażania inwestycji A1.2.1, ZK potwierdził fakt przechowywania i ewidencji złożonych przez MŚP wniosków o dofinansowanie, zawierającej status wniosku oraz dane wnioskodawcy, które są na bieżąco uzupełniane.

ZK ustalił, że PARP posiada przygotowany system do ewidencji i przechowywania dokumentów i danych niezbędnych do uznania Wskaźników za zrealizowane zgodnie z ustaleniami operacyjnymi.

III.2 Czy JW terminowo wypełnia obowiązki związane z przekazywaniem dokumentów do IOI.

Na skutek analizy dokumentacji, ZK ustalił, że PARP terminowo przekazuje do IOI dokumenty wymagane porozumieniem. Wyjątek stanowi Harmonogram Realizacji Inwestycji, którego aktualizacja, powinna być przekazywana każdorazowo do MFIPR w trybie kwartalnym do 10 dnia miesiąca po zakończeniu kwartału.

Na prośbę zespołu kontrolującego w trakcie trwania kontroli przekazany został Harmonogram Realizacji Inwestycji za II kwartał 2024 roku.

ZK ustalił, że PARP nie przekazuje terminowo aktualizacji Harmonogramu Realizacji Inwestycji.

Stanowisko jednostki kontrolowanej

PARP dołoży wszelkich starań, aby kolejne Harmonogramy Realizacji Inwestycji były przekazywane w terminach wynikających z Porozumienia.

Stanowisko zespołu kontrolującego

ZK podtrzymuje swoje ustalenia w zakresie nieterminowego przekazywania aktualizacji Harmonogramu Realizacji Inwestycji do IOI.

III.3 Czy JW zapewnia przechowywanie prawidłowych danych w systemie CST

Zgodnie ze Standardami działań Operatora realizującego przedsięwzięcie w ramach Inwestycji A1.2.1 stanowiącymi Załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć KPO, Operatorzy są zobowiązani rejestrować i gromadzić dane dot. realizowanych przedsięwzięć, w tym związanych z nimi zamówień publicznych, na platformie Nextcloud PARP jako JW zamieszcza je w systemie CST2021.

Z uwagi na stan zaawansowania realizacji inwestycji A1.2.1 ZK nie ma możliwości w trakcie prowadzenia kontroli dokonania oceny, czy JW zapewnia przechowywanie prawidłowych danych w systemie CST.

IV. Prawidłowość w zakresie prowadzonej księgowości w odniesieniu do inwestycji A1.2.1.

IV.1 Czy JW prowadzi odpowiednio wyodrębnioną ewidencję księgową dotyczącą realizacji Inwestycji.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że JW korzysta z informatycznego Systemu finansowo-księgowego, którego wykonawcą jest firma QNT Systemy Informatyczne Sp. z o.o. System, na czas przeprowadzania kontroli jest wykorzystywany przez ok. 220 użytkowników.

System ma zaimplementowane unikalne funkcjonalności oraz powiązania wewnętrzne związane ze specyfiką działania PARP, jako jednostki należącej do sektora finansów publicznych i realizującej działania zgodnie z ustawą o utworzeniu PARP z dnia 9 listopada 2000 roku (Dz.U. z 2024 r. poz. 419).

Procesy regulujące procedury księgowania przepływów finansowych w PARP opisane są w następujących dokumentach:

- a) Procedura PR-FK-05 „Obieg dokumentów finansowo – księgowych w PARP”;
- b) Zarządzenie Prezesa PARP Nr 50_2021 z 16.12.2021 zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Polityki Rachunkowości w PARP;
- c) Załącznik do Zarządzenia 50_2021 - Polityka Rachunkowości PARP;
- d) Procedura PR-KPO-18 „Postępowanie z wnioskiem o płatność”.

Z informacji przekazanych przez PARP wynika, że w procesie weryfikacji, księgowania oraz wypłaty środków z danego wniosku o płatność uczestniczy co do zasady każdorazowo 7 pracowników Departamentu Finansowo Księgowego. Proces ten jest opisany w Procedurze PR-FK-05 „Obieg dokumentów finansowo – księgowych w PARP”, w szczególności w części 5.2 pkt.7- 23, załączniku Z9 do Procedury zawierającego zakres kontroli finansowej oraz w Procedurze PR-KPO-18 „Postępowanie z wnioskiem o płatność” (udostępniono zespołowi kontrolującemu na dysku w chmurze).

W opinii zespołu kontrolującego PARP, wykazał posiadanie wyodrębnionej ewidencji księgowej dot. realizacji Inwestycji A1.2.1.

IV.2 Czy JW posiada i stosuje procedury w zakresie bezpieczeństwa dokumentacji finansowo-księgowej oraz bezpieczeństwa informatycznego systemu finansowo-księgowego?

Zespół kontrolny ustalił, że dostęp do systemu odbywa się na podstawie wniosków składanych w aplikacji AKD (Aktywny Dyrektor). Po uzyskaniu właściwych akceptacji w systemie jest tworzone przez Administratora odpowiednie konto.

Proces nadawania i odbierania dostępu do systemu w sytuacji zakończenia stosunku pracy lub odebrania uprawnień komuś kto nie może lub nie powinien dłużej pracować w systemie odbywa się przy użyciu AKD. PARP zapewnił, iż dokłada wszelkich starań, aby dbać o bezpieczeństwo informatyczne systemu finansowo-księgowego danych w systemie finansowo-księgowym, stosując zabezpieczenia w postaci:

- Nadawania/odbierania uprawnień odbywa się w oparciu o AKD;
- Godzinnych backupów wykonywanych od poniedziałku do piątku w godzinach 07:15 - 19:15; backupy przekazywane do zapasowej serwerowni umieszczonej poza Warszawą;
- Backupu dobowego wykonywanego codziennie o godzinie 20:00 - backupy przekazywane do zapasowej serwerowni umieszczonej poza Warszawą o godzinie 03:00;
- VPN – dostęp do systemu FK jest możliwy tylko i wyłącznie po prawidłowym połączeniu z VPN-em; Operatorzy z podwyższonym poziomem uprawnień posiadają dodatkowo Token jako narzędzie autoryzujące;
- System FK oznaczony jako zasób krytyczny w PARP posiada Instrukcję kryzysową opisującą jak należy postępować w przypadku awarii – Instrukcja kryzysowa jest testowana obowiązkowo raz na dwa lata;
- Serwer, na którym umieszczony jest system finansowo-księgowy, jest odcięty od Internetu;

- Next generation Antywirus obejmujący serwer pracuje w oparciu o analizę zachowania serwera, a nie w oparciu o definicje, zabezpiecza przed zaszyfrowaniem danych.
- Umowa asysty – regulującą świadczenie usługi Asysty technicznej w zakresie informatycznego Systemu Finansowo-Księgowego Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wraz z asystą dla rejestru środków niskocennych i bazy SyBase SQL

W toku przeprowadzonej kontroli PARP przedstawił, iż dysponuje i stosuje procedury w zakresie bezpieczeństwa dokumentacji finansowo-księgowej oraz bezpieczeństwa informatycznego systemu finansowo-księgowego.

IV.3 Czy JW przechowuje dokumenty dotyczące wydatków niezbędne na potrzeby kontroli i audytów zgodnie z przepisami prawa?

W oparciu o informacje przekazane przez PARP ustalono, iż dowody księgowe dokumentowane i przechowywane są w formie elektronicznej w systemie zarządzania dokumentami i zadaniami pracowników „eDok”. Ewidencja księgowa operacji gospodarczych prowadzona jest w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu finansowo-księgowego, dopuszczonego do użytkowania Zarządzeniem Prezesa PARP nr 25c/2011 z dnia 28.01.2011 r. Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz zasady przechowywania dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych uregulowane zostały w Zarządzeniu Prezesa PARP nr 50/2021 z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Rachunkowości w PARP.

ZK ustalił, że PARP przechowuje dokumenty dotyczące wydatków niezbędne na potrzeby kontroli i audytów zgodnie z przepisami prawa.

IV.4 Czy JW zapewnia w odpowiedni system przepływów finansowych, który gwarantuje że przekazywane środki nie będą przetrzymywane na kontach bankowych?

Zgodnie z Procedurą PR-FK-05 „Obieg dokumentów finansowo – księgowych w PARP” dokumenty powinny być procedowane na etapie procedowania przez Departament Finansowo Księgowy na bieżąco. W okresie 05-07.2024 r. w ramach inwestycji A1.2.1 zostało zweryfikowanych 9 wniosków o płatność, w tym 8 złożonych zleceń wypłaty w systemie PFR. Proces akceptacji wniosków na poszczególnych etapach został udokumentowany w 7 przypadkach w systemie eDok, a w 2 przypadkach w systemie LSI oraz w części DFK w systemie finansowo-księgowym. Na etapie weryfikacji DFK zapewnił, że terminy nie zostały przekroczone, zlecenia wypłaty zostały złożone w terminach zgodnych z zawartymi umowami (15 dni od zatwierdzenia wniosku).

W związku z początkowym stanem realizacji inwestycji A 1.2.1. i małą liczbą przepływów finansowych dokonanych w ramach realizacji inwestycji A 1.2.1 ocena, czy PARP zapewni, że środki nie będą przetrzymywane na kontach bankowych nie była możliwa w trakcie prowadzonej kontroli.

V. Nadzór JW nad OOW w obszarze wypełniania przez OOW obowiązków wynikających z Porozumienia i umów.

V.1 Czy JW nadzoruje realizację obowiązków promocyjnych i informacyjnych spoczywających na OOW?

Z przekazanej przy piśmie z dnia 16 lipca 2024 r. (znak BAW.08.1.2.8.2024.KR(5)) wypracowanej przez PARP procedury pn. Standardy działań Operatora realizującego przedsięwzięcie w ramach Inwestycji A1.2.1 stanowiący Załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć KPO wynika, że Operator regionalny w zakresie działań w ramach realizacji zadań przedsięwzięcia przez operatora w ramach Etapu I pn. Przygotowanie do ogłoszenia naboru na wybór przedsięwzięć MŚP do objęcia wsparciem, w tym promocja Inwestycji i informacja mająca na celu rekrutację przedsięwzięć MŚP odpowiada za: przygotowanie oraz uruchomienie strony internetowej dedykowanej Inwestycji A1.2.1 KPO, w tym:

- a) uruchomienie na stronie internetowej skrzynki kontaktowej lub formularza kontaktowego dedykowanych Inwestycji A1.2.1 KPO dla potencjalnych wnioskodawców i beneficjentów (MŚP),
- b) opracowanie i publikacja komunikatów o ogłoszeniu naboru,
- c) przygotowanie odpowiedzi na najczęściej występujące pytania dotyczące Inwestycji A1.2.1 KPO (FAQ),
- d) aktualizacja strony internetowej Operatora regionalnego dedykowanej realizacji Inwestycji A.1.2.1 KPO, w tym zapewnienie publikacji informacji i komunikatów przekazywanych przez PARP,

oraz za przygotowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących Inwestycji A1.2.1 KPO, które podlegają akceptacji przez PARP.

Dodatkowo każdy z Operatorów został zobowiązany do organizowania i przeprowadzenia co najmniej 3 spotkań informacyjnych on-line, dot. Inwestycji A1.2.1 KPO dla przedsiębiorców MŚP z branż hotelarskiej, gastronomicznej, turystyki lub kultury. Spotkania mają zostać zarejestrowane (rejestracja dźwiękowa i wizualna), a filmy ze spotkań powinny być dostępne na stronie internetowej Operatora regionalnego oraz w mediach społecznościowych. W spotkaniach tych mogą uczestniczyć przedstawiciele PARP.

Operator prezentuje zaakceptowane przez JW materiały informacyjne i promocyjne na swojej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych. Wszystkie materiały potwierdzające zrealizowanie w/w działań w ramach zadania powinny być udostępnione przez Operatora regionalnego dla PARP w dedykowanej platformie wymiany danych, którą PARP udostępnia Operatorowi.

Z wyjaśnień PARP przekazanych w w/w piśmie wynika, że przygotowywane przez Operatorów materiały promocyjne były akceptowane przez pracownika Departamentu

Komunikacji i Marketingu, oraz przez pracownika DIP. Dodatkowo dokumentacja z przeprowadzonych przez operatorów działań informacyjno-promocyjnych jest zamieszczana na platformie Nextcloud – dysku DIP PARP w celu bieżącej kontroli realizacji etapu I przedsięwzięcia oraz weryfikacji wniosków o płatność rozliczających I etap przedsięwzięcia.

Wobec powyższego ZK stwierdza, że PARP stworzył mechanizmy i zapewnia funkcjonowanie procedur obejmujących prowadzenie przez Operatorów działań informacyjnych i komunikacyjnych.

V.2 Czy JW nadzoruje OOW w zakresie zapobiegania przez nich konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym?

PARP w zakresie nadzoru nad Operatorami dotyczącego stosowania odpowiedniej polityki antykorupcyjnej, mechanizmu sygnalizacyjnego oraz przeciwdziałania występowaniu konfliktu interesów stosuje deklarację bezstronności i poufności.

Z przekazanych przez PARP informacji wynika, iż w celu zapewnienia, że nie zachodzą żadne okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności członków komisji oceny przedsięwzięć MŚP (KOPR) względem podmiotów składających wnioski o wsparcie oraz zapewnienia poufności zebranych informacji i dokumentów każda z osób, która została powołana do składu KOPR przed przystąpieniem do oceny złożyła deklarację bezstronności i poufności.

Zgodnie ze Standardami kontroli Operator jest zobowiązany do rzetelnej realizacji poszczególnych działań z zachowaniem rozdzielności funkcji kontraktowania, rozliczania i kontroli. W tym celu osoba rozliczająca wnioski o płatność w formularzu oceny wniosku Przedsięwzięcia MŚP o płatność składa deklarację, że została zachowana rozdzielność funkcji, tj. osoba dokonująca weryfikacji wniosku o płatność nie brała udziału w ocenie wniosku o wsparcie.

Dodatkowe działanie związane z przeciwdziałaniem występowaniu konfliktu interesów realizowane jest na etapie ponownej oceny, tj. osoba przeprowadzająca ponowną ocenę (rozpatrująca protest) składa deklarację o poufności, bezstronności i braku konfliktu interesów. W trakcie kontroli nie pozyskano od PARP informacji czy i w jaki sposób jest dokonywana weryfikacja składanych deklaracji/oświadczeń przez pracowników Operatorów.

Zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanego, w chwili obecnej, z uwagi na trwającą ocenę wniosków złożonych w I naborze oraz uruchomienie II naboru, operatorzy nie przedstawili jeszcze harmonogramów kontroli, w tym metodologii wyboru próby umów do kontroli. PARP jest na etapie opracowywania wytycznych kontroli dla operatorów, których rolą będzie zapewnienie jednolitego sposobu oceny ryzyka i doboru projektów do kontroli.

ZK ustalił podczas kontroli, że PARP nie zapewnił przygotowanie odpowiednich procedur związanych z kontrolą inwestycji przez Operatorów, w szczególności uwzględniających prawidłową weryfikację oświadczeń o bezstronności składanych przez pracowników/ekspertów OOW.

Stanowisko jednostki kontrolowanejⁱ

W celu zapewnienia, że nie zachodzą żadne okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności członków komisji oceny przedsięwzięć MŚP (KOPR) względem podmiotów składających wnioski o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem oraz zapewnienia poufności zebranych informacji i dokumentów każda z osób, która została powołana do składu KOPR przed przystąpieniem do oceny złożyła deklarację bezstronności i poufności. Oświadczenia o bezstronności członków KOPR MŚP są na bieżąco gromadzone na platformie wymiany danych Next Cloud służącej do gromadzenia dokumentacji związanej z realizacją przedsięwzięć przez operatorów. Na etapie zatwierdzania protokołów z oceny otrzymywanych od operatorów, PARP weryfikuje czy zostały zamieszczone oświadczenia pracowników/ekspertów biorących udział w ocenie.

W oparciu o informacje otrzymane od operatorów, PARP informuje, że każdy operator posiada regulacje odnoszące się do przeciwdziałania wystąpieniu konfliktu interesów. Podstawą wydania regulacji są m.in. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. oraz Wytyczne dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego (2021/C 121/01) z 9 kwietnia 2021 r.

Organizacja pracy Komisji Oceny Przedsięwzięć MŚP (KOPR MŚP) jest uregulowana u wszystkich operatorów w przyjętych i zaakceptowanych przez PARP regulaminach pracy KOPR MŚP. Regulamin wskazuje obowiązki członka KOPR MŚP. W skład KOPR MŚP wchodzi eksperci wewnętrzni – pracownicy operatorów oraz eksperci zewnętrzni.

Eksperti, zgodnie z obowiązującymi regulaminami, są zobowiązani do złożenia Oświadczenia o bezstronności, poufności i braku konfliktu interesów każdorazowo przy przydzielaniu do oceny wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć MŚP. W przypadku zaistnienia przesłanek wskazujących na konflikt interesów bądź brak rzetelności, bezstronności i poufności ekspert zobowiązany jest do rezygnacji z oceny wniosków z listy, do której podpisuje oświadczenie.

Pracownicy operatora (PFP) będący ekspertami (członkowie KOPR MŚP), podobnie jak pracownicy PARP składają okresowo (raz do roku) oświadczenie pracownika o bezstronności i poufności, które podlegają weryfikacji zgodnie z obowiązującymi u danego operatora regulacjami.

W związku z ustaleniem ZK PARP poinformowała operatorów o konieczności weryfikacji oświadczeń o bezstronności i poufności składanych przez pracowników operatora i ekspertów (członków KOPR MŚP) dokonujących oceny wniosków o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem.

Dla zapewnienia prawidłowości weryfikacji i jednolitego sposobu postępowania przez wszystkich operatorów zostaną przygotowane przez PARP (w oparciu o procedury obowiązujące w PARP) i przekazane do operatorów wytyczne dot. procesu weryfikacji oświadczeń o bezstronności i poufności składanych przez członków KOPR MŚP.

Jednocześnie informuję, że PARP dokona zatwierdzenia procedur operatorów w zakresie weryfikacji oświadczeń o bezstronności i poufności oraz opracuje procedurę dot. weryfikacji przez PARP oświadczeń o bezstronności i poufności gromadzonych przez operatorów.

Stanowisko zespołu kontrolującego

ZK podtrzymuje swoje ustalenia w zakresie braku opracowanych i wdrożonych do stosowania przez PARP procedur dot. procesu weryfikacji oświadczeń o bezstronności i poufności składanych przez pracowników/ekspertów OOW i zaleca podjęcie działań naprawczych w tym zakresie.

C. ZALECENIA

I. O WYSOKIM STOPNIU ISTOTNOŚCI

1. Zalecenie dot. ustalenia V.2:

PARP nie zapewnia, że oświadczenia o bezstronności pracowników OOW są weryfikowane, co jest koniecznym elementem skutecznego systemu zapobiegania konfliktowi interesów. ZK zwraca uwagę, że PARP jest odpowiedzialny za zapewnienie, że OOW w ramach Inwestycji posiada wymagane procedury i dokumentację w tym Harmonogramy Kontroli Inwestycji. W trakcie trwania kontroli, Operatorzy nie posiadali tych dokumentów. W odniesieniu do ww. ustaleń zalecane jest podjęcie stosownych działań naprawczych w celu opracowania i wdrożenia procedur dot. procesu weryfikacji przez PARP oraz Operatorów oświadczeń o bezstronności i poufności składanych przez pracowników/ekspertów OOW.

II. O NISKIM STOPNIU ISTOTNOŚCI

1. Zalecenie dot. ustalenia I.1 :

W odniesieniu do ustaleń dotyczących zmiany Zasad doboru próby i sposobu weryfikacji oświadczeń zalecane jest podjęcie stosownych działań porządkujących w celu dokonania zmian w treści Zasad doboru próby tak, by enumeratywnie obejmowały również pracowników PARP zaangażowanych w obsługę inwestycji A1.2.1 KPO.

2. Zalecenie dot. ustalenia I.3:

Ze względu na zbliżający się termin realizacji zadań związanych z zapobieganiem podwójnemu finansowaniu i przestąpieniem do podpisywania pierwszych umów z przedsiębiorcami zalecane jest podjęcie stosownych działań naprawczych w celu opracowania i wdrożenia procedury dotyczącej kontroli krzyżowych dla inwestycji A1.2.1 KPO, zgodnie z § 2 pkt. 10 Porozumienia.

3. Zalecenie dot. ustalenia III.2:

Zalecane jest podjęcie skutecznych działań organizacyjnych w celu dotrzymywania terminów przekazywania przez PARP do IOI dokumentów zgodnie z zapisami Porozumienia.

Wyznacza się termin 14 dni od otrzymania Wystąpienia pokontrolnego na poinformowanie Instytucji Kontrolującej o podjętych działaniach i sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

ⁱ Zastrzeżenia do Projektu wystąpienia pokontrolnego przekazane przy piśmie z dnia 2 września 2024 r. znak BAW.081.2.8.2024.KR(15)